

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 41Cob/133/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615209865
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Maštaliřová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6615209865.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Maštaliřovej, členiek senátu JUDr. Aleny Kriřanovej a JUDr. Miroslavy Púchovskej v právnej veci žalobcu JUDr. Ján Ćipka, Partizánska 197, 981 01 Hnúřta, správca konkurznej podstaty úpadcu TRADE CENTER spol. s r.o., Vajanského 2, Lučenec, IĀO:31615724 proti žalovanému HOBBYKER s.r.o., IĀO: 36048275, P. Tótha 21, 984 01 Lučenec o zaplatenie 6 041,00 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Lučenec Ā. k. 14Cb/158/2015-196 zo dňa 5.4.2017 takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec Ā. k. 14Cb/158/2015-196 zo dňa 5.4.2017 v o zaplatenie 6.041,--eur potvrdzuje.

II. Źalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zaviazal žalovaného k zaplateniu sumy 6.041,--eur s príslušenstvom, titulom bezdôvodného obohatenia. Uviedol, že žalobca prenajal žalovanému nebytové priestory vedené na LV Ā. XXXX nachádzajúce sa v k.ú. C., obec C., na ulici F. X, v pasáži D. v počte dvoch miestností v celkovej výmere XX,XX.m². Nájomné bolo dohodnuté mesačne vo výške 172,60 eur a podľa článku V.2 sa túto sumu žalovaný zaviazal platiť mesačne. Nájomné a služby spojené s nájmom boli žalovanému vyfakturované faktúrami špecifikovanými v žalobe. Źalovaný si svoje povinnosti, a to platiť nájomné a platby za služby spojené s nájmom neplnil a nezaplatil nájomné a služby spojené s nájmom celkom vo výške 6.041,--eur napriek skutočnosti, že bol vyzvaný k povinnosti ich úhrady dňa 5.3.2014. Źalovaný uviedol, že nájomné nemá povinnosť platiť, pretože priestory užíva od r. 1998 v celku aj s chodbou, za ktorú Źiada správca konkurznej podstaty uhradiť nájomné, pričom v r. 1998 nadobudol tieto priestory, za ktoré zaplatil 1.200.000,--Sk. Za ďalších 300.000,--Sk v celom objekte inštaloval sanitu, obklady, dlažbu, všetky dokončovacie práce ako investor. Nájomné za priestory vchodu do N. nikdy neplatil, preto Źiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

2. Okresný súd konštatoval, že zrušení rozhodnutia krajským súdom Uznesením Ā. k. 41Cob 158/2015 zo dňa 27.7.2016 sa zaoberal otázkou platnosti Zmluvy o nájme nebytových priestorov vzhľadom na tvrdenie žalobcu, ktorý tvrdil, že ide o platný právny úkon a Źiadal, aby žalovaný nájomné uhradil a v prípade, ak súd posúdi nájomnú zmluvu ako neplatnú, navrhol, aby mu bol priznaný nárok z titulu bezdôvodného obohatenia.

3. Okresný súd uviedol, že po preskúmaní nájomnej zmluvy dospel k záveru, že zmluvné dojednanie ohľadom určenia doby nájmu je neurĀité, nezrozumiteľné. Z toho vyvodil záver, že doba nájmu, ako jedna z podstatných náležitostí zmluvy o nájme (§ 3 ods. 3 zák. Ā. 116/1990 Zz. o nájme a podnájme

nebytových priestorov) nie je dohodnutá. Uzavrel, že keď nájomná zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 ods. 3 je neplatná v zmysle § 3 ods. 4 cit. zákona. Nestotožnil sa s tvrdením žalobcu, že išlo o chybu v písaní. Súd bol toho názoru, že nebola dohodnutá doba nájmu, nakoľko zo zmluvy nie je zrejmé, na akú dobu nájmu účastníci túto zmluvu uzavreli. Z týchto dôvodov súd opätovne vyhodnotil zmluvu o nájme s poukazom na ust. § 37 ods. 2 Obč. zákonníka. Mal za to, že dojednanie nájmu za dobu od 1.1.2003 do 1.1.2004, kedy zmluva ešte nenadobudla platnosť je nemožné, a z toho dôvodu vyhodnotil túto zmluvu ako neplatnú. Zároveň súd poukázal na tú skutočnosť, že dodatkami č. 1, 2, 3 k nájomnej zmluve mal byť zmenený čl. II., III. nájomnej zmluvy tak, že týmito dodatkami mal byť zmenený predmet zmluvy, čo svedčí o neurčitosti a nezrozumiteľnosti týchto dodatkov. Pokiaľ by bol zmenený predmet zmluvy na dobu platnosti nájomnej zmluvy, v zmluve by absentovala znovu jedna z podstatných náležitostí zmluvy, a to jej predmet. Z uvedeného dospel k záveru, že uplatnený nárok je treba posúdiť z titulu bezdôvodného obohatenia.

4. Konštatoval, že v konaní nebolo sporné, že nebytové priestory označené v nájomnej zmluve, ktoré sa nachádzajú v C. na ul. F.. X, v pasáži D. v počte dvoch miestností o výmere XX,XX m² sú zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. C. vo vlastníctve úpadcu TRADE Center, spol. s r. o., ktorého správu vykonáva žalobca, pričom ako prenajímateľ uvedených priestorov tieto prenechal žalovanému ako nájomcovi v celkovej výmere XX,XX m², ktorú nájomnú zmluvu súd vyhodnotil ako neplatnú.

5. Ďalej súd uviedol, že nebolo sporné, že žalovaný tieto priestory užíval, pričom užívaním cudzích nebytových priestorov nadobudol majetkový prospech. Súd vykonal dokazovanie ohľadom zistenia obvyklej výšky nájomného v daných priestoroch. Zistil, že dojednaná výška nájomného nie je v rozpore s obvyklou výškou nájomného v danom mieste, a preto priznal žalobcovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného plnením bez právneho dôvodu, nakoľko právny úkon - nájomná zmluva bol vyhodnotený ako neplatný. Obchodný vzťah účastníkov týkajúci sa užívania týchto priestorov bol vzťahom bezzmluvným, vyplývajúcim zo samotného faktického stavu, t. j. užívania nebytových priestorov bez právneho dôvodu.

6. Ďalej súd konštatoval, že nebytové priestory sú vo vlastníctve úpadcu a užíva ich žalovaný. Táto skutočnosť vyplýva zo zápisu v príslušnom katastri, kde nie je zapísaný do vlastníctva žalovaného celý nebytový priestor, ide o pochybenie na strane vtedajšieho predajcu. Zaujal stanovisko, že žalovaný mal dostatok času svoje prípadné nároky vyplývajúce z mylného zápisu v katastri nehnuteľností vysporiadať. Ďalej uviedol, že otázku platnosti nájomnej zmluvy žalovaný spochybňoval až v priebehu konania, pričom dlhé časové obdobie niekoľko rokov tieto faktúry preberal, nenamietal voči nim, a ako vyplýva z výpovede svedkov uhrádzal ich, či už v hotovosti, alebo započítaním, prípadne na základe súdneho rozhodnutia. Z uvedených dôvodov súd žalobe vyhovel podľa § 451 a nasl. Obč. zákonníka titulom bezdôvodného obohatenia. Úrok z omeškania žalobcovi priznal podľa § 369 ods. 1 Obchod. zák. v náväznosti na Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z. O trovách konania rozhodol podľa procesného úspechu strán, pričom konštatoval, že o trovách bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP.

7. Proti rozhodnutiu podal odvolanie v zákonnej lehote žalovaný podľa § 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ CSP. Uviedol, že žalobca nepreukázal skutočnosť, že užíva priestory, ktoré sú jeho vlastníctvom. Podľa názoru žalovaného samotný výpis z LV, ani iné doklady predložené v konaní žalobcom neodôvodňujú záver, že žalovaný užíva priestory, ktoré sú vlastníctvom žalobcu. Predmetné nebytové priestory tvoria jeden funkčný celok, ktorý bez stavebných úprav nie je možné oddeliť. Žalovaný ich nadobudol v celku na základe kúpnej zmluvy s právnym predchodcom žalobcu a už od r. 1998 tieto priestory nerušene užíva.

8. V prípade, ak tieto priestory by boli vedené v katastri nehnuteľnosti pod iným vlastníkom ako je žalovaný, nadobudol ich vlastníctvo vydržaním a túto námietku opakovane vzniesol, avšak súd sa s ňou nezaoberal, ani ju nevyhodnotil v rozsudku. Uviedol, že nájomná zmluva, ktorú súd považuje za neplatnú, mala zabezpečiť iba splatenie inžinierskych sietí, ktoré boli v objekte dobudované. Tieto skutočnosti potvrdil svedok I.. N., a svedok P.. Žalovaný vytýkal v odvolaní skutočnosť, že v priebehu konania okresný súd riadne žalovaného nepoučil, a to ani v zmysle hmotného, ani procesného práva, vo vzťahu k jeho námietke vydržania, čo mu neumožnilo viesť riadne dokazovanie, preto považuje rozsudok súdu prvej inštancie za prekvapivé rozhodnutie.

9. Ďalej napádal, že okresný súd nesprávne vyhodnotil jeho omeškание s platením faktúr, poukázal na to, že už v odpore uviedol, že samotné faktúry ani pokus o zmier mu neboli zo strany žalobcu doručené.

Z toho dôvodu je zrejmé, že žalobca v tejto časti neunesol dôkazné bremeno ohľadom doručenia faktúr a začiatku plynutia splatnosti záväzku. Z uvedených dôvodov žiadal, aby napadnutý rozsudok odvolací súd zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne.

10. Žalobca v písomnom stanovisku k odvolaniu žalovaného uviedol, že zotrváva na svojom stanovisku, že Nájomnú zmluvu z 20.12.2005 vrátane jej dodatkov považuje za platný právny úkon. V konkrétnych podrobnostiach odkázal na svoje písomné podanie zo dňa 9.3.2016. Poukázal na skutočnosť, že v priebehu konania bolo preukázané, že priestory sú vlastníctvom úpadcu TRADE Center, s. r. o. „v konkurze“ so sídlom Vajanského 2, Lučenec, tak ako to vyplýva z LV č. XXXX k. ú. C.. Dal do pozornosti odvolaciemu súdu, že zo strany žalovaného nebol produkovaný žiaden dôkaz o tom, že by mohol predmet užívania nadobudnúť do svojho vlastníctva vydržaním, najmä ak časť priestorov prevádzky N. B. je podľa LV č. XXXX pre k. ú. C. vedená vo vlastníctve konateľky žalovaného V. K. v celosti a v podielovom spoluvlastníctve spoločných častí a spoločných zariadení domu, a to tá časť priestorov, ktorá vlastnícky nepatrí úpadcovi.

11. Dal do pozornosti odvolaciemu súdu skutočnosť, že žalovaný nepreukázal titul, od ktorého by bolo možné jeho držbu považovať za dobromyseľnú a najmä, či táto držba sa vzťahuje aj na časť priestorov vo vlastníctve V. K.. Sám žalovaný takéto dokazovanie ohľadom nadobudnutia vlastníctva k predmetu užívania žalovaným nenavrhol. Podľa názoru žalobcu bolo preukázané, že žalovaný užíva nebytové priestory a tieto nebytové priestory slúžia ako vstupná hala z pasáže do prevádzky vchod N. B.. Zrejme je to aj z náčrtu, ktorý súdu predložil žalovaný. Tento priestor je riadne merateľný výmerou XX,XX m² a dohodnutá cena nájmu aj v nadväznosti na potvrdenie realitnej spoločnosti predstavuje obvyklú cenu nájmu. V prípade, že odvolací súd dospeje k rovnakým hmotnoprávnym záverom o nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, žiadal priznať aj úrok z omeškania v súlade s tým, že žalovaný je v omeškaní s plnením peňažného záväzku a výška úroku z omeškania zodpovedá ust. § 369 ods. 1 Obchod. zákonníka a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 v platnom znení. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

12. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. CSP prejednal odvolanie v rozsahu danom ust. § 379 CSP, rešpektujúc viazanosť odvolacími dôvodmi podľa § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania, pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (ust. § 381 ods. 1 CSP), pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

13. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

15. Podľa § 383 CSP odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

16. Predmetom odvolacieho konania je rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 6.041,--eur s príslušenstvom a výrok o náhrade trov konania.

17. Odvolací súd z predloženého spisu zistil, že žalobca si uplatnil voči žalovanému zaplataenie sumy 6.041,--eur s príslušenstvom na základe uzatvorenej nájomnej zmluvy zo dňa 20.12.2005 v znení dodatkov č. 1,2,3.

18. Okresný súd po zrušení napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom posúdil uplatnený nárok z titulu bezdôvodného obohatenia a zaviazal žalovaného k zaplataeniu sumy 6.041,--eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne podľa špecifikácie uvedenej v petite napadnutého rozhodnutia.

19. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

20. Podľa ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zák. kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

21. Podľa § 451 ods. 2 Obč. zák. bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

22. V danom prípade odvolací súd po preskúmaní nájomnej zmluvy uzavretej sporovými stranami dňa 20.12.2015 dospel k záveru, že citovaná nájomná zmluva je neplatná, pre absenciu jednej z jej podstatných náležitostí, a to určenia doby nájmu v zmysle ust. § 3 ods. 3, 4 zák. č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov. Uplatnený nárok za užívanie nebytových priestorov vedených na LV č. XXXX k.ú. C. o výmere XX,XX m² na ulici F.. X v pasáži D. potom okresný súd správne posúdil, ako bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo na strane žalovaného tým, že užíval nebytové priestory vlastnícky patriace žalobcovi, bez úhrady za ich užívanie.

23. Odvolací súd konštatuje, že v konaní pred okresným súdom bola jednoznačne preukázaná skutočnosť, že označené nebytové priestory patria podľa výpisu LV č. XXXX k. ú. C. alobcovi TRADE CENTER spol. s r. o. Lučenec, z toho dôvodu obranu žalovaného nebolo možné odvolacím súdom akceptovať.

24. Ďalšou odvolacou námietkou žalovaného bola skutočnosť, že tieto nebytové priestory nadobudol vlastnícky vydržaním podľa ust. § 143 Obč. zák.

25. Podľa zistenia odvolacieho súdu zo spisového materiálu sa žalovaný touto námietkou vzniku vlastníckeho práva bránil iba v podanom odvolaní. Vzhľadom k tomu, že tento prostriedok procesnej obrany žalovaný nevzniesol v konaní pred okresným súdom a nejedná sa o dôvod v zmysle ust. § 366 CSP, na ktorý by bolo potrebné prihliadať ex offio odvolací súd nemohol naň brať zreteľ.

26. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že aj v prípade skúmania námietky žalovaného, že predmetný nebytový priestor nadobudol do svojho vlastníctva vydržaním podľa § 134 Obč. zák., pretože je nepochybné, že nemohli byť splnené podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním už len pre absenciu jednej z jej podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním v zmysle ust. § 130 Obč. zák., a to dobromyseľnosti žalovaného, že dotknutý nebytový priestor mu vlastnícky patrí.

27. Podľa názoru odvolacieho súdu o skutočnosti, že nebytový priestor žalovanému vlastnícky nepatrí, musel mať žalovaný vedomosť, pretože by inak nepodpísal so žalobcom nájomnú zmluvu o výmere XX,XX m², zodpovedajúcej rozlohe vstupnej haly, ktorá podľa LV č. XXXX patrí žalobcovi.

28. Odvolací súd sa ďalej nestotožnil ani s jeho procesnou obranou, že mu neboli doručené faktúry, pretože zo spisového materiálu bolo odvolacím súdom zistené, že žalovaný faktúry prevzal.

29. Na základe uvedené odvolací súd dospel preto k záveru, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno svojej procesnej obrany vznesenej pred okresným súdom.

30. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že zo zápisnice z pojednávania pred okresným súdom zo dňa 27.3.2017 vyplýva, že žalovaný bol okresným súdom poučený o jeho procesných právach a z toho dôvodu ani na tento odvolací dôvod žalovaného, nebolo možné prihliadnuť.

31. Odvolací súd mal za preukázané, že námietky žalovaného uvedené v odvolaní týkajúce sa zaplatenie sumy 6.041,--eur nie sú dôvodné, tieto boli vyvrátené v konaní pred okresným súdom, ktoré skutočnosti sú v napadnutom rozsudku podrobne uvedené a zdôvodnené.

32. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie v časti uplatnených nárokov o zaplatenie sumy 6.041,--eur správne aplikoval platnú právnu úpravu, vysporiadal sa so všetkými aspektmi zo zisteného skutkového stavu a podrobne svoje rozhodnutie odôvodnil. Odvolací súd uvádza, že rozhodnutie okresného súdu je dostatočné, logické, presvedčivé a právne správne, obsahuje odpovede na všetky relevantné právne otázky v konaní vznesené a bolo vykonané dokazovanie plne

v súlade s procesnými zásadami, formulovanými vo vtedy platnom a účinnom Občianskom súdnom poriadku.

33. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ust. §387 ods. 1,2 CSP ako vecne správny potvrdil.

34. Odvolací súd aplikoval v konaní princíp okamžitej aplikability procesno-právnych noriem, teda novú procesnú úpravu použil aj na toto konanie, aj keď začalo pred dňom účinnosti CSP, t.j. pred 1.7.2016, v súlade s ust. §470 CSP.

35. Odvolací súdu o trovách odvolacieho konanie rozhodol podľa ust. §396 ods. 1 CSP, v náväznosti na ust. §262 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, a ktorému vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania v zmysle ust. §255 ods. 1 CSP, nárok na náhradu trov odvolacieho konania priznal v plnom rozsahu.

36. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne okresný súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia podľa ust. §262 ods. 2 CSP.

37. Rozhodnutie bolo jednohlasne schválené členmi odvolacieho senátu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).